

Leidraad ten behoeve van het opstellen van een verklaring van migratie of conversie

Definitief
Versie 1.0

Archiefinspectie
Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe

Datum	Actor	Versie	Opmerkingen
19-12-2019	Gerrit Hoefakker	0.1	Eerste concept t.b.v. intern overleg
24-01-2020	Gerrit Hoefakker	0.2	Versie t.b.v. vakambtenarenoverleg
25-02-2020	Gerrit Hoefakker	1.0	Definitieve versie

Leidraad ten behoeve van het opstellen van een verklaring van migratie of conversie

Inleiding

Digitale ondersteuning van het werk of volledig digitaal werken is niet meer weg te denken. De data die daarbij ontstaat wordt opgeslagen en kan met soft- en hardware worden (her)gebruikt. Verschillende redenen, zoals bijvoorbeeld verouderde software, maken het op enig moment nodig om hard- en software te vervangen. Om het (her)gebruik van de data te waarborgen zal gebruik moeten worden gemaakt van de mogelijkheid tot conversie of migratie.

Het migreren of converteren van gegevens en/of applicaties zijn geen routinematige bezigheden. Deze leidraad geeft handvatten om een procedure te volgen waar, naast de conversie of migratie, ook documentatie ontstaat die gebruikt kan worden voor de verklaring van de zorgdrager over de uitgevoerde conversie of migratie. Iedere conversie of migratie staat echter op zich en heeft zijn eigen specifieke karakter waar deze leidraad wellicht niet in voorziet. Deze leidraad staat dan ook open voor verbeteringen naar ervaringen die zijn opgedaan bij conversie en migratie trajecten die zich in de toekomst ongetwijfeld zullen gaan afspelen.

Wettelijk kader

Artikel 25 lid 1 van de Archiefregeling stelt voorwaarden aan het moment en de wijze van conversie, migratie of emulatie. Lid 2 draagt de zorgdrager op om van de conversie of migratie een verklaring op te stellen. In ieder geval dient die een specificatie te bevatten van de digitale archiefbestanden die zijn geconverteerd of gemigreerd, waarin tevens is aangegeven op welke wijze en met welk resultaat is getoetst, of na de conversie of migratie aan de bij deze regeling gestelde eisen ten aanzien van de geordende en toegankelijke staat is of kan worden voldaan.

Reikwijdte

Artikel 25 staat in hoofdstuk 3 paragraaf 2 van de Archiefregeling, een paragraaf die betrekking heeft op 'te bewaren digitale archiefbescheiden'. Maar omdat ook op termijn te vernietigen archiefbescheiden voor migratie of conversie in aanmerking zullen komen, is deze leidraad ook op die archiefbestanden van toepassing.

Als bijlage 1 is een beslisboom bijgevoegd in welke gevallen er een migratieverklaring moet worden opgemaakt. Het is niet eenvoudig om te bepalen of het gaat om archiefinformatie. Betrek daarom een interne functionaris die op de hoogte is van de archief functie van informatie of een externe functionaris van het Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe.

Stappenplan, migratieplan, testplan en verklaring

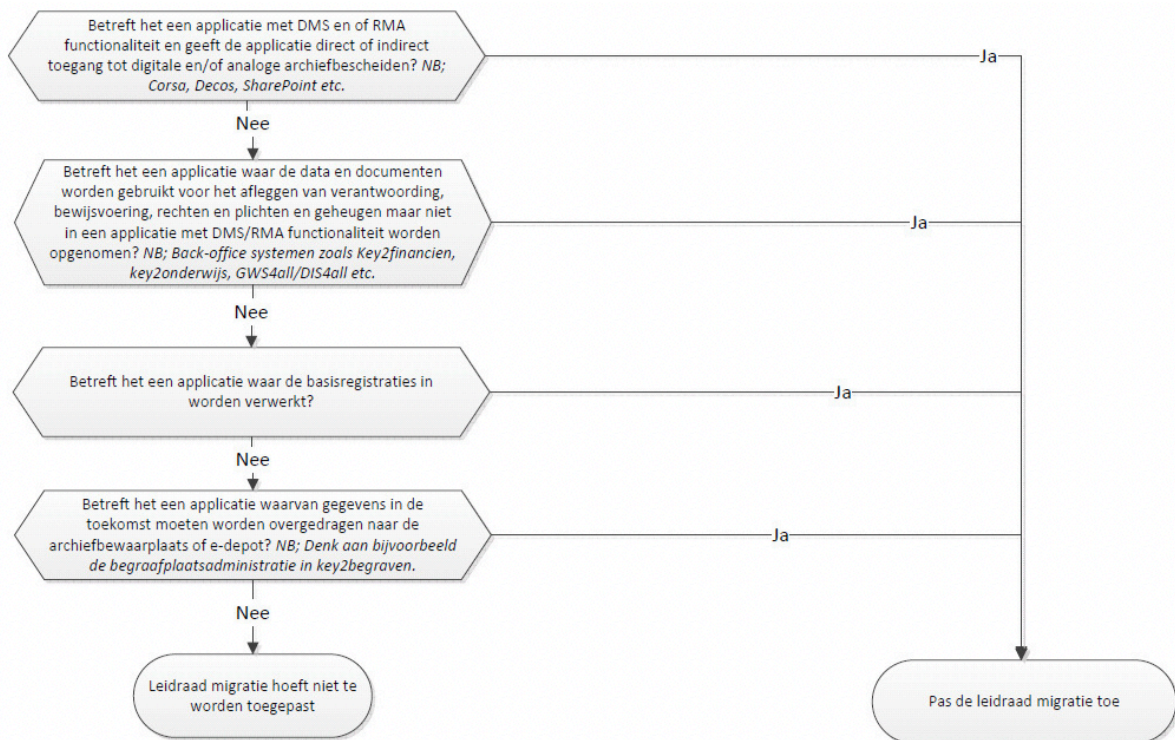
Op een moment dat programmatuur moet worden vervangen omdat het niet meer kan voldoen aan de geordende en toegankelijke staat zal er conversie of migratie uitgevoerd moeten worden. Er kunnen ook andere (bedrijfseconomische) redenen zijn om programmatuur te vervangen waarbij conversie of migratie aan de orde komt. Een conversie of migratie moet zodanig worden uitgevoerd dat voldaan kan worden aan de eisen van geordende en toegankelijke staat van archiefbescheiden conform hoofdstuk 3 van de Archiefregeling.

Om tot een gedegen procedure van conversie of migratie over te gaan is een migratieplan met een (geïntegreerd) testplan een vereiste als onderliggend document voor de verklaring van conversie of migratie als bedoeld in artikel 25 lid 2 van de Archiefregeling. Het migratieplan beschrijft het gehele proces van migratie of conversie. De tabel in bijlage 2 geeft aan wat voor de verklaring noodzakelijk is om in het migratieplan op te nemen. Een migratieplan zal echter meer informatie bevatten zoals voorbereidende inventarisatie, de migratietool, rollen en verantwoordelijkheden etc. Het (geïntegreerde) testplan beschrijft wat en hoe er wordt getest en wat het resultaat moet zijn. Het testen van de migratie levert testverslagen op die als onderliggend stuk dienen bij de verklaring van conversie of migratie van de zorgdrager. De tabel geeft een weergave van de stappen en daarbij behorende informatie die nodig is voor de verklaring van conversie of migratie die samen met de eisen en wensen van de organisatie moet worden beschreven. De stappen zijn onderverdeeld in vier hoofdstukken: vooronderzoek, voorbereiding, uitvoering en nazorg.

Bij het opstellen van de verklaring kan verwezen worden naar de documenten of passages daaruit. Wat betreft de specificatie van de digitale archiefbescheiden kan worden verwezen naar de passage in het migratieplan waar onderdelen 1.3 en 1.4 uit de tabel zijn beschreven. Voor de wijze van testen en het resultaat daarvan kan worden verwezen naar het test plan, het testprotocol en de resultaten van het testen. Een voorbeeld verklaring is als bijlage 3 bijgevoegd.

Het is nadrukkelijk niet een opsomming van vragen waar met ja of nee op geantwoord kan worden maar wel een set aan handelingen om een conversie en/of migratie uit te voeren waarbij informatie ontstaat die de verklaring van migratie de juiste lading meegeeft. De onderstaande tabel geeft de opdrachtgever een handvat om het conversie- en/of migratieplan in te richten. Het is aan te bevelen om deze leidraad als bijlage op te nemen in het migratieplan. Daar waar relevant in het migratieplan kan men verwijzen naar de nummers in de tabel.

Bijlage 1 – Beslisboom

Bijlage 2 – Tabel voor migratieplan

Nr.	Activiteit	Opmerking	Opnemen in	Wettelijke basis
<i>Stap 1. Vooronderzoek</i>				
1.1	Beschrijf wat de aanleiding is om tot conversie of migratie over te gaan en wat het resultaat moet zijn.	Verantwoord ook dat de archivaris conform art 14 lid 3 van de Archiefverordening tijdig (zo vroeg mogelijk) in kennis is gesteld.	Migratieplan	Art. 14 AR
1.2	Beschrijf om wat voor conversie of migratie het gaat; <ul style="list-style-type: none"> • Gegevensconversie • Applicatie migratie • Infrastructuur migratie • Combinatie migratie 		Migratieplan	Art. 25 lid 2 AR
1.3	Beschrijf de naam van het te migreren/converteren bestand en de periode van aanmaak waarop de gegevens in het bestand betrekking hebben.		Migratieplan	Art. 25 lid 2 AR
1.4	Omschrijf de inhoud van de archiefbescheiden in het bestand. Bij de uitvoering van welke taken, handelingen en/of werkprocessen zijn zij ontstaan. Is er samenhang met andere archiefbescheiden, digitaal, papier of microfilm?		Migratieplan	Art. 17 en 25 lid 2 AR
1.5	Opgave ex art. 2 eerste lid onder c en d van het Archiefbesluit 1995 van de wijze waarop rekening wordt gehouden met de waarde van de archiefbescheiden als bestanddeel van het cultureel erfgoed en het belang van de in de archiefbescheiden voorkomende gegevens voor overheidsorganen, voor recht en bewijszoekenden en voor historisch onderzoek.		Migratieplan	Art. 2 lid 1 ad c, d AB
1.6	Beschrijf minimaal de volgende gegevens van het verlatende systeem: <ul style="list-style-type: none"> • Omvang, opslagformaat, toepassingsprogrammatuur of applicatiesoftware • Gegevens over toepassingsprogrammatuur of applicatiesoftware waarmee het bestand gelezen kan worden in ieder geval bevattende de naam, versie en tijdstip sinds wanneer het in gebruik is • Gegevens over de drager (schijf, tape, cd-rom, server etc.) 		Migratieplan	

Nr.	Activiteit	Opmerking	Opnemen in	Wettelijke basis
	<ul style="list-style-type: none"> • Gegevens over het platform: naam en versie van de besturingsprogrammatuur, gebruikte apparatuur (type en versie), periode gedurende welke het in gebruik is (geweest) 			
1.7	<p>Beschrijf minimaal de volgende gegevens van het doelsysteem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toepassingsprogrammatuur of applicatiesoftware • Gegevens over toepassingsprogrammatuur of applicatiesoftware waarmee het bestand gelezen kan worden in ieder geval bevattende de naam en de versie • Gegevens over de drager (schijf, tape, cd-rom, server etc.) • Gegevens over het platform: naam en versie van de besturingsprogrammatuur, gebruikte apparatuur (type en versie) 		Migratieplan	
<i>Stap 2. Voorbereiden</i>				
2.1	<p>Maak een vergelijkend overzicht van de functionaliteit van het te vervangen en het nieuw in te voeren systeem en besteed daarbij minimaal aandacht aan onderstaande punten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is het doelsysteem geschikt voor het doel van de migratie en voldoet het doelsysteem aan de (wettelijke) eisen? • Aanmaken en opslaan, zoeken en raadplegen, bewerken en verwijderen data. • Mapping van metadata (minimaal conform metadatamodel) inclusief dataformaat of veldeigenschappen en samenvoeging of splitsing van metadata. • Inventariseer de bestandsformaten en bepaal de strategie hoe ze origineel en/of in geconverteerde vorm overgaan naar de doellocatie. • Worden er subdoelen bepaald zoals functie- en dataverrijking, schonen van data, koppelingen naar andere 	NEN 2082	Migratieplan en testplan	<p>Art. 20 AR</p> <p>Art. 17 en 22 AR</p> <p>Art. 17, 18, 19, 23 en 24 AR</p> <p>Art. 23 AR</p>

Nr.	Activiteit	Opmerking	Opnemen in	Wettelijke basis
	<p>systemen, elimineren van bestaande fouten en wordt er data niet gemigreerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat de "event geschiedenis" wordt meegegeven. • Documenteer hoe de beveiliging (ongeautoriseerde toegang) van het verlatende systeem was georganiseerd en beschrijf hoe dat in het doelsysteem wordt georganiseerd en getest • Bepaal of er gegevensoverdracht van/naar andere systemen (koppelingen) is en wat daarvan de consequenties zijn voor het doelsysteem. • Bepaal de omvang van het te migreren bestand en beoordeel of de doellocatie dit aankan wat betreft schijfruimte, de invloed op de snelheid van migreren en de performance van de doellocatie. • Maak een risico- en impactanalyse m.b.t. dataverlies, grote bestanden, "exotische" niet gangbare bestandsformaten. • Verdeling van bevoegdheden en autorisaties van het te converteren of te migreren systeem, zijn functies en het bestand zelf; ditzelfde ten aanzien van de beoogde nieuwe situatie. Maak een mapping van het autorisatieschema en gerubriceerde bestanden. 	<p>De reden hiervan is dat men moet nagaan, of in de nieuwe situatie de bevoegdheid tot mutatie van oudere gegevens wordt gewijzigd (verruimd), waardoor authenticiteit en betrouwbaarheid (o.a. privacy) van de oude gegevens in gevaar kunnen komen.</p>		
2.2	Omschrijf welke conversie- en/of migratietool wordt gebruikt.		Migratieplan	
2.3	<p>Besteed aandacht aan hoe de proefconversie uitgevoerd gaat worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beleg de rollen, taken en verantwoordelijkheden. • Is er een noodprocedure? • Is er een voor dit doel bruikbare back-up en recovery procedure? • Wat zijn de resources en zijn ze beschikbaar? • Testomgeving 		Migratieplan/ draaiboek	

Nr.	Activiteit	Opmerking	Opnemen in	Wettelijke basis
2.4	<p>Maak een plan waaruit blijkt hoe de functionaliteit van het systeem en de gegevens in het te vervangen en het nieuwe systeem wordt vergeleken. Besteed in het plan minimaal aandacht aan de volgende punten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Betrouwbaarheid van nieuw systeem (data corruptie) • Bruikbaarheid; gebruiksvriendelijk, beheersbaar, leesbaar, performance • Authenticiteit; is de data zonder gegevens- en/of functieverlies gemigreerd • Geformuleerde subdoelen • Bepaal wat geautomatiseerd en wat visueel wordt gecontroleerd. (hashtotals, recordtellingen) • Procedure voor het herstellen van fouten en hoe dit wordt geregistreerd (follow-up) 	De "Handreiking Vervanging" bevat in bijlage 5 een manier om steekproefsgewijs kwaliteitscontroles uit te voeren voor opname in het testprotocol	Testplan	Art. 25 lid 2 AR
<i>Stap 3. Uitvoering test en definitieve conversie en/of migratie.</i>				
3.1	Voer de testmigratie of -conversie uit zoals bepaald in het migratieplan/draaiboek. Zorg voor een afgescheiden omgeving voor de testfase zodat het de productieomgeving niet kan verstoren.		Rapportage van de recordtellingen, hashtotals en foutenrapport met eventueel een argumentatie waarom de fouten geaccepteerd kunnen worden.	Art. 25 lid 2 AR
3.2	Voer de testen en controles uit zoals bepaald in het test plan en het testprotocol. Documenteer hoe de fouten zijn hersteld volgens de vastgestelde procedure in het test plan.	Wanneer het nieuwe systeem op enig punt minder presteert dan het oude, moet worden aangegeven waarom de oude functie kan worden gemist of hoe het gemis is gecompenseerd.	Testverslagen, testrapporten en registratie van de follow-up.	Art. 25 lid 2 AR
3.3.	Definitieve conversie en/of migratie nadat de testmigratie is geaccepteerd. Voer hier ook het test plan uit en controleer of de opgemerkte fouten in de testfase definitief zijn geëlimineerd. Eventuele fouten worden hersteld en gedocumenteerd volgens het test plan.		Rapportage van de recordtellingen, hashtotals en foutenrapport met eventueel een argumentatie waarom de fouten geaccepteerd kunnen worden. Testverslagen, testrapporten en registratie van de follow-up.	Art. 25 lid 2 AR

Nr.	Activiteit	Opmerking	Opnemen in	Wettelijke basis
<i>Stap 4. Nazorg</i>				
4.1	Besteed aandacht aan de nazorg. Te denken valt o.a. aan: <ul style="list-style-type: none"> • Opleiding, training en instructie nieuwe systeem • Helpdesk • Functioneel beheer 		Migratieplan	
4.2	Zijn de verlatende applicatie met haar data na succesvolle migratie en/of conversie verwijderd zodanig dat data niet meer kan worden gereproduceerd uitsluitend met het nieuwe doelsysteem.		Migratieplan; Verslag van de verantwoordelijke in dit proces waaruit blijkt hoe dit is gedaan en hoe dit is getest.	Art. 25 lid 2 AR
4.3	Stel de verklaring van migratie en/of conversie op.		Verklaring bekrachtigd door zorgdrager.	Art. 25 lid 2 AR

Bijlage 3 – Model verklaring van conversie en/of migratie

Verklaring van conversie en/of migratie (model)

Burgemeester en wethouders van de gemeente [gemeentenaam];

gelet op artikel 25 lid 2 van de Archiefregeling;

gezien het verstrekte migratieplan, testplan met de testverslagen waaruit blijkt dat:

- het archiefbestanden betreft [naam en inhoud conform 1.3 en 1.4 uit de tabel/verwijzing naar tekst in het migratieplan];
- er geen afwijkingen zijn opgetreden aan de inhoud, structuur, vorm, authenticiteit, samenhang en ordeningsstructuur van de gemigreerde en/of geconverteerde data;
- de gemigreerde en/of geconverteerde data in het nieuwe systeem toegankelijk, vindbaar en raadpleegbaar zijn;
- de software en data van het verlatende systeem zodanig zijn verwijderd dat ze niet meer gereproduceerd kunnen worden anders dan met het doelsysteem;

verklaren

dat de gegevensconversie/applicatiemigratie/infrastructuurmigratie van [naam verlatend systeem] naar [naam doelsysteem] is voltooid en uitgevoerd volgens het migratieplan [naam en versienummer].

Aldus vastgesteld in de vergadering van [datum]

Burgemeester

Secretaris